HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

2024 VÝROČNÍ ZPRÁVA

www.hygpraha.cz

1. ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE

Rok 2024 byl pro Hygienickou stanici hlavního města Prahy obdobím stabilizace a dalšího rozvoje výkonu státní správy v oblasti ochrany veřejného zdraví.
HSHMP v průběhu roku zajišťovala široké spektrum činností, zejména v oblasti epidemiologického dozoru, státního zdravotního dozoru, ochrany zdraví při práci, ochrany zdraví dětí a mladistvých bezpečnosti potravin a ochrany životních podmínek obyvatel hlavního města. Důležitou součástí činnosti byla rovněž spolupráce s orgány veřejné správy, odbornými institucemi a dalšími partnery při řešení běžných i mimořádných situací.

V průběhu roku 2024 došlo ke změně ve vedení úřadu. Funkci ředitelky vykonávala do 30. října 2024 MUDr. Zdeňka Shumová. Následně jsem byl k 1. listopadu 2024 pověřen řízením Hygienické stanice hlavního města Prahy a dne 11. prosince 2024 jmenován jejím ředitelem. Tuto výroční zprávu proto předkládám jako nový ředitel, který navazuje na práci svých předchůdců a současně přebírá odpovědnost za další směřování úřadu.

V roce 2024 jsme se zaměřili zejména na:

- zajištění stabilního výkonu státní správy v oblasti ochrany veřejného zdraví v podmínkách rostoucích odborných i personálních nároků,
- posilování epidemiologického dozoru a schopnosti reagovat na aktuální vývoj infekčních onemocnění, včetně výskytu pertuse,
- rozvoj spolupráce s klíčovými partnery, zejména orgány veřejné správy, zdravotnickými zařízeními a složkami integrovaného záchranného systému.

Mezi hlavní výsledky roku 2024 patřilo:

- zajištění epidemiologického dozoru nad více než 21 000 případy onemocnění,
- realizace více než 7 800 kontrol,
- vydání více než 15 500 stanovisek a rozhodnutí,
- řešení 1325 podnětů občanů.

V nadcházejícím období bude cílem další stabilizace fungování úřadu, zvyšování efektivity jeho činností a postupná modernizace vnitřních procesů. Současně chceme posilovat otevřenou komunikaci a přispívat k tomu, aby byla Hygienická stanice hlavního města Prahy vnímána nejen jako kontrolní orgán, ale také jako odborný partner v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví.

Rád bych poděkoval všem zaměstnancům HSHMP za jejich odbornou práci, nasazení a odpovědný přístup.

V Praze, dne

JUDr. Mgr. Vladimír Možíšek, LL.M.
ředitel
Hygienická stanice hlavního města Prahy

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

2. HSHMP V ČÍSLECH ZA ROK 2024

Souhrn hlavních výkonových ukazatelů HSHMP za rok 2024
Personální zajištění
evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2024: **186,05**
průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců za rok 2024: **188,81**
průměrný věk zaměstnanců: **49,1 let**

Výkon státního zdravotního dozoru
celkový počet kontrol: **7 842**
(součet kontrol EPI 1 195 + HDM 1 219 + HOK 1 367 + HV 2 185 + PBU 741 + HP 1 135)

Stanoviska, vyjádření, rozhodnutí a další výstupy z jednotlivých agend odborů
HOK: 6 399 stanovisek dle stavebního zákona
HOK: 2 597 dalších stanovisek a vyjádření
HOK: 194 dokumentů k převozu těl zemřelých do zahraničí
HV: 1 198 závazných stanovisek
HV: 195 odborných vyjádření
HV: 12 osvědčení prokazujících znalost hub
HV: 9 rozhodnutí, z toho 7x nařízení provedení sanitace a 2x nařízení okamžitého uzavření
HP: 2 187 stanovisek podle § 77 zákona č. 258/2000 Sb.
HP: 466 vyjádření ke kategoriím prací I a II
HP: 127 rozhodnutí v rámci kategorizace prací
HP: 201 vyjádření k hlášení prací s azbestem
EPI: 1 126 rozhodnutí k provozním řádům zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb
EPI: 381 stanovisek, z toho 330 k projektové dokumentaci a 51 podle § 11a zákona č. 372/2011 Sb.
EPI: 26 osvědčení odborné způsobilosti v oblasti dezinfekce, dezinsekce a deratizace
HDM: 668 stanovisek podle § 77 zákona č. 258/2000 Sb.
HDM: 8 rozhodnutí podle zákona č. 258/2000 Sb.

Celkem minimálně: více než 15 500 správních a odborných výstupů

Podněty občanů
EPI: 103
HDM: 35
HV: 574
PBU: 115
HP: 73
HOK: 425
Celkem evidováno minimálně: **1325 podnětů občanů**

Správní řízení vedená kvůli porušení předpisů v oblasti ochrany veřejného zdraví.

EPI: 17 sankcí v celkové výši 207 000 Kč
HDM: 42 pokut v celkové výši 197 500 Kč
HOK: 60 pokut v celkové výši 890 500 Kč
HV: 445 pokut v celkové výši 3 860 400 Kč a 4 napomenutí
PBU: 90 pokut v celkové výši 1 504 000 Kč
HP: 18 pokut v celkové výši 693 000 Kč

Celkem vydáno **672** pokut v celkové výši **7 352 400 Kč**.

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Laboratorní činnost, měření a vzorky

HDM:
54 vzorků pokrmů (vše vyhovující)
29 stěrů (9 nevyhovujících)
307 měření teplot (23 nevyhovujících)
35 pískovišť (2 nevyhovující)

HV:
275 vzorků potravin a pokrmů
20 stěrů z prostředí
1 879 měření teplot pokrmů
690 měření prostředí
PBU:
38 vzorků

HOK:
zhodnoceno 429 vzorků teplé vody odebraných v rámci SZD na výskyt Legionell
verifikováno cca 12500 vzorků vod v systému IS PiVo, z toho
zhodnoceno 18 vzorků pitné vody v rámci SZD
zhodnoceno 1009 vzorků vod ke koupání v rámci SZD

HP:
21 – měření k šetření NzP či další měření, vyšetření či odběr vzorků v rámci SZD
EPI:
odběry vody ve zdravotnických zařízeních zaměřené na olovo v pitné vodě

Shrnutí

Rok 2024 potvrdil rozsah a komplexnost činností Hygienické stanice hlavního města Prahy napříč všemi oblastmi ochrany veřejného zdraví.
HSHMP v průběhu roku provedla celkem **7 842 kontrol státního zdravotního dozoru**, které byly realizovány ve zdravotnických zařízeních, zařízeních sociálních služeb, školách a školských zařízeních, stravovacích provozech, pracovním prostředí i dalších kontrolovaných objektech.
Současně bylo vydáno **více než 15 500 správních a odborných výstupů,** zahrnujících zejména závazná stanoviska, odborná vyjádření a rozhodnutí podle příslušných právních předpisů.
V rámci své činnosti řešila HSHMP celkem **1325 podnětů občanů,** které se týkaly širokého spektra oblastí ochrany veřejného zdraví, od kvality prostředí až po výskyt infekčních onemocnění.
V oblasti sankční činnosti bylo uloženo minimálně **672 pokut** a evidována 4 napomenutí, přičemž celková výše uložených sankcí přesáhla **7,3 mil. Kč.**

Součástí činnosti byla rovněž rozsáhlá laboratorní a kontrolní činnost, zahrnující odběry vzorků potravin, vody a prostředí, měření fyzikálních parametrů a další odborné úkony zaměřené na ochranu zdraví obyvatel.
Významnou roli hrála také oblast epidemiologického dozoru, v rámci které bylo evidováno více než **21 tisíc hlášení infekčních onemocnění, včetně výskytu pertuse,** který patřil mezi klíčové epidemiologické události roku.

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

4. ORGANIZAČNÍ A PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

4.1 Postavení a působnost

Hygienická stanice hlavního města Prahy (dále jen „HSHMP“) je správním úřadem vykonávajícím státní správu v oblasti ochrany veřejného zdraví podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.
HSHMP je organizační složkou státu, jejímž zřizovatelem a nadřízeným orgánem je Ministerstvo zdravotnictví České republiky.

V rámci své působnosti:

- vykonává státní zdravotní dozor,
- vydává závazná stanoviska, stanoviska, vyjádření a rozhodnutí,
- řeší podněty občanů,
- podílí se na ochraně veřejného zdraví v krizových situacích,
- spolupracuje s orgány veřejné správy a dalšími institucemi.

4.2 Vedení HSHMP

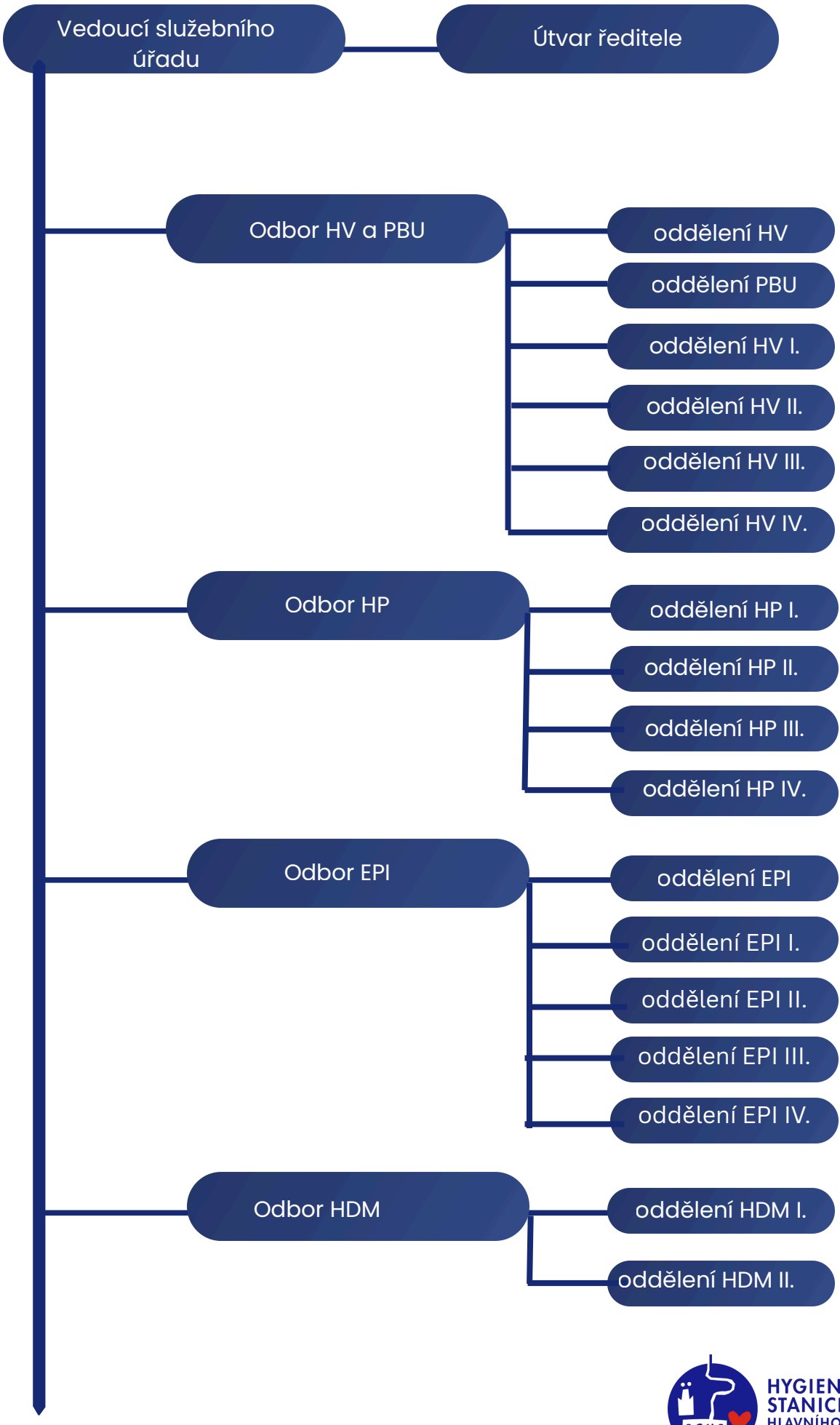
V průběhu roku 2024 došlo ke změně ve vedení Hygienické stanice hlavního města Prahy. Funkci ředitelky vykonávala do 30. října 2024 MUDr. Zdeňka Shumová.
Od 1. listopadu 2024 byl řízením úřadu pověřen JUDr. Mgr. Vladimír Možíšek, LL.M., který byl dne 11. prosince 2024 jmenován ředitelem HSHMP.
Zástupcem ředitelky byl v průběhu roku JUDr. Zdeněk Srb, MBA, který současně zastával funkci ředitele odboru správních činností.

Další vedení odborů k 31. 12. 2024:

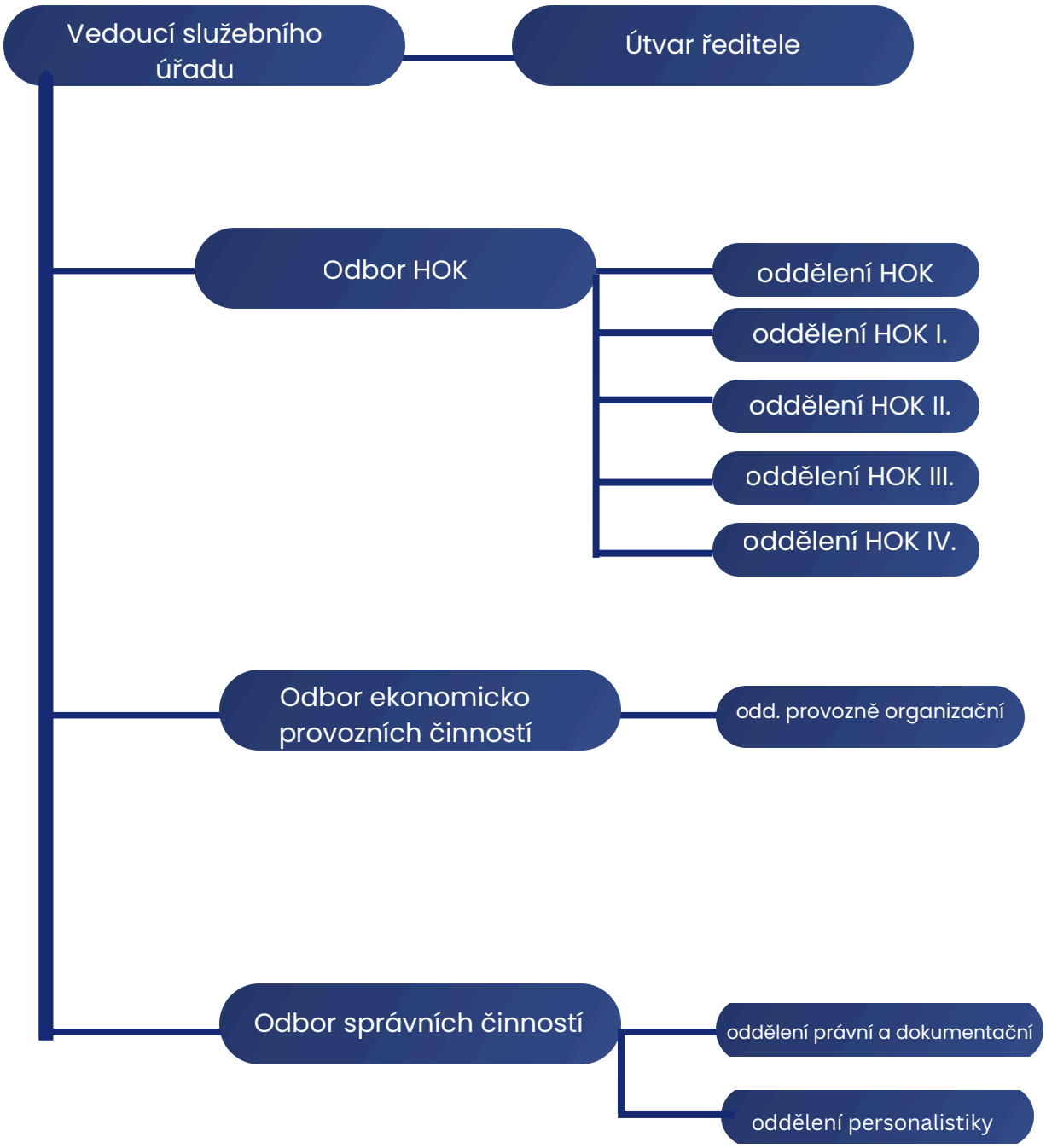
- odbor ekonomicko-provozních činností: Ing. Božena Malíčková
- odbor protiepidemický: MUDr. Martina Marešová
- odbor hygieny dětí a mladistvých: Ing. Anna Fűleová
- odbor hygieny obecné a komunální: Ing. Eva Moravcová
- odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání:
  - do 30. 11. 2024 Ing. Pavel Zikl,
  - následně pověřena řízením Ing. Martina Haugwitzová
- odbor hygieny práce: Ing. Václav Krýsa

4.3 Organizační struktura

viz samostatná strana

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

4.4 Personální údaje

K 31. 12. 2024 působilo v Hygienické stanici hlavního města Prahy:

- evidenční počet zaměstnanců: **186,05**
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců: **188,81**
- průměrný věk zaměstnanců: **49,1 let**

4.5 Personální vývoj a stabilita

V průběhu roku 2024 došlo k pohybům v personálním obsazení úřadu.

- počet nástupů: **20**
- počet odchodů: **43**
- neobsazená místa: **21**
- fluktuace: **21,37 %**

Personální situace byla ovlivněna zejména náročností odborných agend a vývojem na trhu práce. Zajištění dostatečných kapacit zůstává i nadále jedním z klíčových faktorů pro stabilní výkon činností HSHMP.

4.6 Systemizace

Systemizace služebních a pracovních míst v roce 2024 činila:

- celkový počet systemizovaných míst: **227**
- z toho služební místa: **203**
- z toho pracovní místa: **24**

4.7 Shrnutí

Rok 2024 byl v oblasti organizačního a personálního zajištění charakteristický změnou ve vedení úřadu a současně vývojem personální situace.
Na sklonku roku došlo ke stabilizaci vedení, která vytváří předpoklady pro další rozvoj instituce a posilování jejího efektivního fungování.
Personální zajištění nadále představuje klíčový předpoklad pro výkon státní správy v oblasti ochrany veřejného zdraví, přičemž důraz je kladen na stabilizaci odborných kapacit a zajištění kontinuity jednotlivých agend.

5. KRIZOVÁ PŘIPRAVENOST A SPOLUPRÁCE

Hygienická stanice hlavního města Prahy zajišťuje krizovou připravenost v oblasti ochrany veřejného zdraví v souladu se zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, a souvisejícími právními předpisy.
K zajištění těchto úkolů má HSHMP zpracován plán krizové připravenosti, který je průběžně aktualizován a ověřován v praxi prostřednictvím cvičení, školení a spolupráce s dalšími složkami integrovaného záchranného systému.
V roce 2024 byla oblast krizové připravenosti zaměřena zejména na posilování odborné připravenosti zaměstnanců, rozvoj komunikačních a koordinačních mechanismů a prohlubování spolupráce s klíčovými partnery.

Odborná připravenost a vzdělávání

V průběhu roku byla realizována řada odborných školení a vzdělávacích aktivit zaměřených na krizové řízení, komunikaci a připravenost na mimořádné události. Jednalo se zejména o školení vedoucích zaměstnanců, vzdělávání v oblasti etiky státní služby, využívání digitálních nástrojů a opakovaná školení první pomoci, včetně praktických nácviků ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou hl. m. Prahy.
Zvláštní důraz byl kladen na připravenost na vysoce nebezpečné nákazy (VNN), včetně praktických nácviků transportu pacientů, používání osobních ochranných prostředků a postupů při mimořádných epidemiologických situacích.

Koordinace a spolupráce

HSHMP se aktivně podílela na koordinaci krizové připravenosti na území hlavního města Prahy. V průběhu roku probíhala pravidelná jednání a koordinační schůzky se složkami integrovaného záchranného systému, zejména s Hasičským záchranným sborem hl. m. Prahy, Zdravotnickou záchrannou službou hl. m. Prahy a dalšími partnery.
Zástupci HSHMP se účastnili jednání povodňové komise hl. m. Prahy, odborných workshopů a konferencí zaměřených na krizové řízení a prevenci závažných havárií. Současně probíhala spolupráce s Magistrátem hl. m. Prahy, mimo jiné v rámci rozvoje Plánu spojení (SYPOS) a dalších nástrojů krizové komunikace.

Ověřování připravenosti a praktická cvičení

Součástí činností bylo rovněž ověřování krizové připravenosti prostřednictvím cvičení a praktických nácviků. HSHMP se podílela na přípravě a realizaci cvičení zaměřených na mimořádné události, včetně scénářů vysoce nebezpečných nákaz a spolupráce složek IZS. Důležitou součástí byla také materiální připravenost, včetně průběžné kontroly a inventarizace osobních ochranných prostředků a vybavení pro řešení mimořádných situací.

Bezpečnost, legislativa a mezinárodní spolupráce

V oblasti krizové připravenosti byla věnována pozornost také aktualizaci vnitřních předpisů, zejména v souvislosti s ochranou osobních údajů (GDPR) a bezpečnostními opatřeními.
HSHMP se podílela na připomínkování bezpečnostních dokumentů významných subjektů (např. Letiště Praha, a. s., a další) a komunikovala s mezinárodními partnery, včetně poskytování podkladů pro Světovou zdravotnickou organizaci (WHO).

6. VÝKON ODBORNÝCH ODBORŮ

6.1 Protiepidemický odbor (EPI)

V roce 2024 zajišťoval epidemiologický odbor Hygienické stanice hlavního města Prahy komplexní výkon státní správy v oblasti ochrany veřejného zdraví se zaměřením na epidemiologický dozor, prevenci a kontrolu infekčních onemocnění.
V průběhu roku bylo evidováno celkem **21 365 hlášení infekčních onemocnění**, z toho 8 575 případů onemocnění COVID-19 a 12 790 ostatních infekčních onemocnění. Epidemiologická šetření byla realizována u celkem **173 různých diagnóz,** přičemž bylo provedeno **12 790 epidemiologických šetření.**

Rozhodovací činnost a protiepidemická opatření
V roce 2024 bylo vydáno celkem **1 984 rozhodnutí,** z toho:

- 857 protiepidemických opatření,
- 751 rozhodnutí o lékařském dohledu,
- 71 rozhodnutí o zvýšeném zdravotnickém dozoru,
- 28 rozhodnutí o karanténě,
- 5 rozhodnutí o izolaci,
- 2 rozhodnutí o opatřeních v kolektivu,
- 1 126 rozhodnutí k provozním řádům zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb,
- 1 rozhodnutí v oblasti DDD.

Preventivní dozor a stanoviska
V oblasti preventivního dozoru bylo vydáno celkem 381 stanovisek, z toho:

- 330 stanovisek k projektové dokumentaci (+22 dílčích),
- 51 stanovisek podle § 11a zákona č. 372/2011 Sb.

Státní zdravotní dozor
V rámci státního zdravotního dozoru bylo provedeno 1 195 kontrol, z toho:

- 1 133 ve zdravotnických zařízeních,
- 62 v zařízeních sociálních služeb.

Závady byly zjištěny ve 321 případech.

Struktura kontrol:

- plánované kontroly: 1 013
- na základě úkolu hlavního hygienika: 40
- kontrola odstranění závad: 39
- na základě podnětu: 29
- v souvislosti s alimentárním onemocněním: 2
- cílené kontroly při výskytu infekčního onemocnění: 7
- kontroly na základě ohlášené činnosti: 65

Podněty a sankční činnost
Odbor řešil celkem 103 podnětů občanů, z toho:

- 58 oprávněných,
- 26 neoprávněných,
- 19 nebylo možné ověřit.

Podněty se týkaly zejména výskytu infekčních onemocnění, provozu zdravotnických zařízení a problematiky DDD.

V oblasti sankční činnosti bylo uloženo **17 sankcí v celkové výši 207 000 Kč**.

Odborná způsobilost a další činnosti

Bylo vydáno 26 osvědčení odborné způsobilosti v oblasti DDD, přičemž 11 žadatelů neuspělo. Současně byla provedena 4 šetření nemocí z povolání.

Přehled činnosti

Epidemiologická situace a specifické oblasti
V roce 2024 bylo evidováno **452 případů profesionálních poranění** ve zdravotnictví, což představuje meziroční nárůst o 3 %.

Celostátní priority
V rámci celostátních priorit byl výkon dozoru zaměřen zejména na:

- zdravotnická zařízení (jednodenní chirurgie, stomatologie, gynekologie, ORL, ARO/JIP),
- zařízení sociálních služeb,
- dialyzační jednotky a transfuzní stanice.

Kontroly byly zaměřeny zejména na:

- sterilizaci a dezinfekci,
- manipulaci s nebezpečným odpadem,
- hygienické režimy a provozní řády.

Specifickou oblastí byl také monitoring obsahu olova v pitné vodě ve zdravotnických zařízeních, kdy bylo provedeno 373 odběrů. Jeden objekt byl zařazen do kategorie s nadlimitními hodnotami a byla přijata okamžitá nápravná opatření.

Krajské priority
Mezi významné krajské aktivity patřil:

- monitoring klíšťat, realizovaný v 8 lokalitách (promořenost lymskou borreliózou 9,6–36 %, výskyt klíšťové encefalitidy 0,4 %),
- kontrola proočkovanosti v zařízeních sociálních služeb (100% kontrola zařízení),
- kontroly zaměřené na prevenci poranění zdravotnického personálu, realizované ve spolupráci s odborem hygieny práce.

Odborná a vzdělávací činnost
Součástí činnosti odboru byla rovněž odborná a vzdělávací činnost, zahrnující:

- semináře pro praktické lékaře a pediatry,
- odborné prezentace v Lékařském domě,
- spolupráci na preventivních programech.

6.2 Odbor hygieny dětí a mladistvých (HDM)

Hlavní ukazatele – HDM

- evidovaná zařízení: **4 129**
- počet kontrol: **1 219**
- počet podnětů: **35**
- pravomocně uložené pokuty: **42**
- celková výše pokut: **197 500 Kč**

Správní a odborné výstupy – HDM

- **668** stanovisek dle § 77 zákona č. 258/2000 Sb.
- **8** rozhodnutí dle zákona č. 258/2000 Sb.

Laboratorní činnost – HDM

- **54** vzorků – všechny vyhovující
- **29** stěrů (9 nevyhovujících)
- **307** měření teplot (23 nevyhovujících)
- **35** pískovišť (2 nevyhovující)

Přehled činnosti

V roce 2024 bylo odborem HDM na území hl. m. Prahy evidováno 4 129 dozorovaných zařízení. Kontrolní činnost byla prováděna ve všech typech zařízení pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, v provozovnách stravování a na zotavovacích akcích pořádaných pro děti a mladistvé. Celkem bylo provedeno 1 219 kontrol.

Stravování pro děti a mladistvé

Významná pozornost byla věnována provozovnám stravování pro děti a mladistvé (590 kontrol).
V rámci kontrol:
• bylo odebráno 54 vzorků potravin a pokrmů na mikrobiologické vyšetření, všechny s vyhovujícím výsledkem,
• bylo odebráno 29 stěrů z prostředí, z toho 9 nevyhovující,
• bylo provedeno 307 měření teploty při uchovávání potravin a pokrmů, přičemž ve 23 případech bylo zjištěno nedodržení teplotního řetězce.

Pískoviště a venkovní hrací plochy

Kontrola pískovišť určených ke hrám dětí byla provedena u 35 pískovišť. Odebráno bylo 30 vzorků písku ze osmi náhodně vybraných pískovišť. V roce 2024 byly u 2 pískovišť zjištěny nevyhovující výsledky.

Zotavovací akce

Na území hl. m. Prahy proběhla v roce 2024 2 ohlášené zotavovací akce s mezinárodní účastí, které se zúčastnilo 564 dětí. Nebyl zaznamenán žádný hromadný výskyt onemocnění.

Posuzování pestrosti jídelníčků školního stravování

V roce 2024 byla ve vybraných provozovnách školního stravování provedena kontrola pestrosti jídelníčků dle metodiky Ministerstva zdravotnictví ČR. Hodnocení zahrnovalo jak předškolní stravování (celodenní strava, tj. oběd a dvě svačiny), tak stravování žáků základních škol.

Jídelníčky byly hodnoceny ve čtyřech úrovních: výborná, velmi dobrá, dobrá a nevyhovující. V hodnoceném období nebyl zaznamenán žádný nevyhovující jídelníček.

Celkem bylo posouzeno 64 jídelníčků, z toho 53 v mateřských školách a 11 v základních školách.

U mateřských škol dosáhlo 43 % jídelníčků výborné a velmi dobré úrovně, zatímco 13 % jídelníčků bylo hodnoceno jako dobré.

V základních školách bylo hodnoceno 11 jídelníčků, přičemž u 6 školních jídelen byl nabízen výběr ze dvou pokrmů, které byly hodnoceny samostatně.

V rámci první nabídky dosáhl 1 jídelníček výborné úrovně, 8 velmi dobré úrovně a 2 byly hodnoceny jako dobré.

Ve druhé nabídce byly 4 jídelníčky hodnoceny jako velmi dobré a 2 jako dobré.

Kvalita ovzduší ve vnitřních pobytových prostorách škol

V rámci edukační činnosti zaměřené na správné větrání bylo v roce 2024 provedeno orientační měření koncentrace CO_2 v celkem 55 školách, přičemž bylo proměřeno 112 tříd.

Ve 73 % případů byly naměřeny hodnoty přesahující 1 200 ppm CO_2, což je limit stanovený vyhláškou č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu. Nejvyšší naměřená hodnota činila 2 380 ppm CO_2.

Po provedeném větrání byl ve všech případech zaznamenán okamžitý pokles koncentrace CO_2. Součástí kontrol byla také edukace zaměstnanců škol v oblasti správného větrání a předání výsledků měření.

Krajská prioritní oblast

Monitoring obsahu soli v polévkách podávaných v rámci předškolního a školního stravování

Nadměrný příjem soli představuje významný rizikový faktor pro vznik vysokého krevního tlaku a souvisejících onemocnění, jako jsou cévní mozkové příhody, infarkt myokardu nebo osteoporóza. V České republice je dlouhodobě zaznamenáván příjem soli výrazně převyšující doporučené hodnoty.

Cílem této priority je zejména edukace pracovníků školního stravování a podpora správných postupů při přípravě pokrmů pro děti a mladistvé.

V roce 2024 bylo v rámci této aktivity provedeno 108 měření obsahu soli v polévkách. Doporučené hodnoty splnilo 40 vzorků (37 %).

Nejčastější příčinou překročení limitu bylo používání dochucovadel a kořenících směsí s vysokým obsahem soli a absence přesného dávkování soli při přípravě pokrmů.

Pozitivním zjištěním je zlepšení oproti předchozím letům – například v roce 2022 splňovalo doporučené hodnoty pouze 19 % vzorků.

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Podněty občanů
Odborem HDM bylo řešeno celkem 35 podnětů. Po provedeném šetření bylo vyhodnoceno:
- 12 oprávněných podnětů,
- 2 částečně oprávněné,
- 21 neoprávněných.

Přestupková řízení
Odborem HDM bylo pravomocně uloženo 42 pokut v celkové výši 197 500 Kč.

Odborná a vzdělávací činnost
Pracovníci odboru se podíleli na odborných seminářích, konferencích a vzdělávacích aktivitách zaměřených na oblast ochrany zdraví dětí a mladistvých a stravování ve školských zařízeních. V rámci edukační činnosti bylo realizováno školení pracovníků školních jídelen a dalších stravovacích provozoven pro děti a mladistvé. (proškoleno cca 410 pracovníků)

6.3 Odbor hygieny práce (HP)

Hlavní ukazatele
- počet kontrol: 1 135
- vydaná rozhodnutí: 127
- vyjádření ke kategorizaci prací (kategorie I a II): 466
- stanoviska dle stavebního zákona: 2 187
- vyjádření k práci s azbestem: 201
- šetření nemocí z povolání: 186
- přestupková řízení: 18
- výše uložených pokut: 693 000 Kč
- podněty občanů: 73

Přehled činnosti
V roce 2024 vykonával odbor hygieny práce činnosti v oblasti státního zdravotního dozoru nad pracovními podmínkami a ochranou zdraví při práci. Kontrolní činnost byla zaměřena zejména na plnění povinností zaměstnavatelů v oblasti hodnocení rizik pracovního prostředí, kategorizace prací, dodržování hygienických limitů fyzikálních, chemických a biologických faktorů, zajištění odpovídajících pracovních podmínek a pracovnělékařských služeb.

Zvýšená pozornost byla věnována zejména správnosti a úplnosti hodnocení rizik na pracovištích, dodržování opatření k ochraně zdraví zaměstnanců, používání osobních ochranných pracovních prostředků, zajištění pracovnělékařských služeb a kontrole lékařských posudků a pracovnělékařských prohlídek.

Významnou oblastí dozoru byly také **práce s azbestem**, kde byly opakovaně zjišťovány nedostatky zejména v dodržování technologických postupů, používání ochranných prostředků a organizaci práce. Vzhledem k závažným zdravotním dopadům expozice azbestu je této oblasti dlouhodobě věnována zvýšená pozornost.
Krajské priority nebyly pro rok 2024 samostatně stanoveny, a to s ohledem na rozsah a množství celostátních priorit v oblasti státního zdravotního dozoru.
V rámci **preventivního dozoru** odbor posuzoval projektovou dokumentaci staveb z hlediska ochrany zdraví při práci, zejména v oblasti větrání, osvětlení, dispozičního řešení pracovišť a zajištění hygienického zázemí. Součástí činnosti bylo také vydávání stanovisek k pracím s azbestem a účast na kolaudačních řízeních. V rámci preventivního dozoru a **kategorizace prací** odbor zajišťoval zejména posuzování návrhů na zařazení prací do kategorií I a II a vydávání souvisejících vyjádření.

Významnou součástí činnosti bylo rovněž ověřování podmínek vzniku nemocí z povolání. V roce 2024 bylo realizováno celkem 186 šetření pracovních podmínek, přičemž převážná část souvisela s posuzováním onemocnění COVID-19 jako nemoci z povolání, zejména ve zdravotnických a sociálních službách. Dále byla šetřena onemocnění způsobená fyzikálními faktory, především v souvislosti s dlouhodobou pracovní zátěží.

V oblasti přestupkového řízení bylo vedeno **18 řízení,** v jejichž rámci byly uloženy pokuty v celkové výši **693 000 Kč.** Ukládané sankce se týkaly zejména porušení povinností při kategorizaci prací, hodnocení rizik pracovního prostředí, zajištění pracovnělékařských služeb, používání osobních ochranných pracovních prostředků, prací s azbestem a zajištění odpovídajících pracovních podmínek zaměstnanců. Neméně důležitou součástí činnosti bylo řešení podnětů občanů.

V roce 2024 bylo odborem hygieny práce řešeno celkem **73 podnětů**, a to včetně anonymních podání. Nejčastěji se jednalo o stížnosti na nevyhovující pracovní podmínky, zejména nedostatečné hygienické zázemí, nehodnocené rizikové faktory, nezajištění osobních ochranných pracovních prostředků nebo nevhodné mikroklimatické podmínky na pracovišti. Opakovaně byly řešeny také podněty související s pracemi s azbestem, včetně neohlášených demolic a neodborného nakládání s materiály obsahujícími azbest.

6.4 Odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání (HV a PBÚ)

Hlavní ukazatele
Hygiena výživy (HV):

- vydaná stanoviska: **1 198**
- odborná vyjádření: **195**
- počet kontrol: **2 185**
- odebrané vzorky a stěry: **275** vzorků potravin a pokrmů, **20** stěrů prostředí
- správní tresty: **449** (z toho pokuty 445)
- celková výše pokut: **3 860 400 Kč**
- napomenutí: **4**
- podněty řešené věcně příslušným orgánem: **574**, z toho 325 podnětů na zdravotní obtíže po požití potravin či pokrmů

Předměty běžného užívání (PBÚ):

- odborná vyjádření: **41**
- počet kontrol: **741**
- odebrané vzorky: **38**
- správní tresty: **90** (vše pokuty)
- celková výše pokut: **1 504 000 Kč**
- podněty: **115** přijatých podání (včetně 15 předaných jiným krajům)

Přehled činnosti
V roce 2024 vykonával odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání státní zdravotní dozor zejména v oblasti stravovacích služeb, bezpečnosti potravin a kontroly výrobků přicházejících do kontaktu s potravinami či určených pro běžné užívání.
V oblasti hygieny výživy bylo provedeno celkem 2 185 kontrol, zaměřených především na dodržování hygienických požadavků, správnou manipulaci s potravinami, označování alergenů a plnění povinností provozovatelů stravovacích služeb. V rámci kontrolní činnosti bylo uloženo 445 pokut v celkové výši 3,86 mil. Kč. Součástí dozoru bylo také odběrové a laboratorní šetření, v jehož rámci bylo odebráno 275 vzorků potravin a pokrmů a provedeno 20 stěrů prostředí.

Nedostatky byly zjištěny zejména v oblasti dodržování teplotních řetězců a provozní hygieny.

V oblasti předmětů běžného užívání bylo realizováno 741 kontrol a odebráno 38 vzorků, přičemž bylo uloženo 90 pokut v celkové výši 1,5 mil. Kč. Kontroly byly zaměřeny zejména na zdravotní nezávadnost výrobků, včetně kosmetických přípravků, materiálů přicházejících do styku s potravinami a výrobků určených pro děti.

Významné případy
V roce 2024 řešila Hygienická stanice hl. m. Prahy několik případů hromadných zdravotních obtíží:

- Domov pro seniory Háje (Praha 4) – onemocnění 17 osob, laboratorně potvrzeny noroviry; při kontrole stravovacího provozu nebyly zjištěny závady.
- Restaurace Ambiente Brasileiro (Praha 1) – opakované případy zdravotních obtíží po konzumaci pokrmů (zejména ústřic); laboratorní analýzy vzorků byly negativní, zdroj nákazy nebyl prokázán.
- Restaurace Červený jelen (Praha 1) – onemocnění po konzumaci tataráku; laboratorní vyšetření neprokázalo přítomnost patogenů.
- Restaurace U Součků (Praha 8) – onemocnění 9 osob, zdrojem byl nemocný pracovník připravující pokrmy; zjištěny závažné nedostatky v osobní hygieně a provozních postupech, zahájeno správní řízení.

V oblasti PBÚ probíhala mimo jiné kontrolní činnost zaměřená na prodej výrobků obsahujících HHC, realizovaná ve spolupráci s Policií ČR.

Sankce a přestupky
- HV: 445 sankcí v celkové výši 3 860 400 Kč, dále 49 domluv a 4 napomenutí
- PBÚ: 90 sankcí

Cílené úkoly a kontrolní akce
V oblasti hygieny výživy byly realizovány zejména:
- kontrola značení alergenů v pokrmech,
- monitoring akrylamidu ve vybraných potravinách,
- ověřování mikrobiologické nezávadnosti pokrmů,
- kontrolní akce Alkohol, drogy a mládež ve spolupráci s Policií ČR.

V oblasti PBÚ byly prováděny cílené dozory zaměřené zejména na:
- kosmetické přípravky (mikrobiologická nezávadnost),
- textilní výrobky pro děti (např. přítomnost PFAS),
- výrobky přicházející do styku s potravinami a další rizikové produkty.

Krajské priority
V oblasti HV byly realizovány zejména:
- monitoring kvality fritovacích olejů,
- kontrola točené zmrzliny se zaměřením na mikrobiologickou nezávadnost.

V oblasti PBÚ byly prováděny cílené kontroly zaměřené např. na:
- přítomnost rizikových chemických látek ve výrobcích,
- bezpečnost výrobků přicházejících do kontaktu s potravinami a kosmetických produktů.

Měření a laboratorní šetření
V oblasti HV bylo provedeno rozsáhlé měření teplot pokrmů a prostředí a laboratorní analýzy vzorků, které odhalily nedostatky zejména v dodržování hygienických a technologických postupů.
V oblasti PBÚ bylo odebráno celkem 38 vzorků zaměřených na ověření zdravotní nezávadnosti výrobků.

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Podněty občanů
V oblasti HV bylo řešeno celkem 574 podnětů, z nichž významná část se týkala zdravotních obtíží po konzumaci potravin. Část podnětů byla vyhodnocena jako oprávněná, přičemž nejčastěji se jednalo o nedostatky v hygieně provozů a manipulaci s potravinami.

V oblasti PBÚ bylo evidováno 19 podnětů přímo od spotřebitelů.

Osvědčení
V roce 2024 bylo vydáno **12** osvědčení prokazujících znalosti hub, přičemž 3 uchazeči neuspěli.

6.5 Hygiena obecná a komunální (HOK)

Hlavní ukazatele:
- počet kontrol: **1 367**
- počet stanovisek dle stavebního zákona: **6 399**
- počet dalších stanovisek a vyjádření: **2 597**
- počet pokut: **57** příkazů a **3** blokové pokuty
- celková výše pokut: **890 500 Kč**

Přehled činnosti

V roce 2024 vykonával odbor hygieny obecné a komunální činnosti v oblasti **státního zdravotního dozoru a preventivního dozoru** zaměřeného na ochranu životních podmínek obyvatel.
V rámci preventivního dozoru bylo vydáno celkem **6 399** stanovisek dle stavebního zákona a **2 597** dalších stanovisek a vyjádření, zejména k projektovým dokumentacím staveb, změnám užívání staveb a dalším záměrům z hlediska ochrany veřejného zdraví.
V oblasti státního zdravotního dozoru bylo provedeno celkem **1 367 kontrol,** zaměřených zejména na provozovny péče o tělo, ubytovací služby, kvalitu pitné a teplé vody, koupaliště, sauny a další oblasti životních podmínek.

Klíčové oblasti dozoru:
Provozovny péče o tělo
Bylo provedeno celkem **947 kontrol**. Kontroly byly zaměřeny zejména na dodržování provozních řádů a hygienických požadavků. Zjištěné nedostatky se týkaly zejména absence schváleného provozního řádu, nedostatečného vybavení provozoven a porušení provozní hygieny. Většina nedostatků byla řešena na místě formou domluvy.

Ubytovací služby

Bylo provedeno **112 kontrol**. Kontroly byly často iniciovány podněty občanů, zejména v souvislosti s výskytem štěnic. Nejčastější nedostatky spočívaly v nedostatečném úklidu a nedodržování provozních řádů. Problematika výskytu štěnic zůstává dlouhodobým problémem.

Pitná voda

Bylo provedeno **12 kontrol**. Všechny odebrané vzorky pitné vody vyhověly hygienickým limitům dle platné legislativy. Bylo rovněž prověřeno cca 2 000 vzorků v systému PiVo.

Teplá voda

Bylo provedeno celkem **86** kontrol. V řadě případů byly zjištěny nevyhovující hodnoty ukazatele Legionella spp. a zároveň došlo k nárůstu hlášených případů legionelóz, zejména v zařízeních sociálních služeb.

Koupaliště a sauny

Bylo provedeno 12 kontrol koupališť ve volné přírodě a 134 kontroly bazénů a saun. Většina výsledků odpovídala požadavkům legislativy, v jednotlivých případech byla uložena sankční opatření.

Pohřebnictví

Bylo vydáno **194** osvědčení a průvodních listů k repatriaci těl do zahraničí a **3** souhlasy s exhumací.

Odborná činnost

V oblasti hluku a vibrací bylo přijato celkem **280 podnětů**, přičemž kontrola byla zahájena v odůvodněných případech na základě odborného posouzení.

Dále byla realizována řada odborných činností, zejména:

- verifikace cca **12 500 vzorků vod** v systému PiVo,
- kontrola výrobků přicházejících do styku s pitnou vodou,
- činnost v oblasti neionizujícího záření (485 vydaných dokumentů),
- plnění celostátních a krajských úkolů v oblasti ochrany veřejného zdraví.

7. 7. KOMUNIKACE, PREVENCE A OSVĚTA

Komunikace a vnější vztahy tvoří důležitou součást činnosti Hygienické stanice hlavního města Prahy, zejména ve vztahu k informování veřejnosti, médií a odborné veřejnosti o aktuálních rizicích v oblasti ochrany veřejného zdraví.
V roce 2024 byla komunikace zaměřena především na poskytování včasných a odborně podložených informací, prevenci zdravotních rizik a podporu ochrany spotřebitele.

Mediální servis
Tiskové oddělení ve spolupráci s odbornými útvary zodpovědělo celkem 64 dotazů médií.
Mediální komunikace se soustředila zejména na:

- bezpečnost potravin,
- ochranu spotřebitele,
- prevenci infekčních onemocnění.

Klíčová témata komunikace:
Prevence záškrtu
Ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem byla realizována komunikace zaměřená na aktuální epidemiologickou situaci, zejména s důrazem na význam očkování a včasné diagnostiky.
Nebezpečné výrobky a ochrana spotřebitele
HSHMP informovala veřejnost o výskytu nebezpečných výrobků na trhu, zejména:

- kosmetických přípravků obsahujících toxické látky (např. lilial),
- e-cigaret s nadlimitním obsahem nikotinu.

Komunikace probíhala v návaznosti na systém Safety Gate a zahrnovala informace o stahování výrobků z trhu.

Komunikace kontrolní činnosti
Významnou součástí komunikace byla informovanost o výsledcích státního zdravotního dozoru, zejména v oblasti stravovacích služeb.
Veřejnost byla průběžně informována o:

- zjištěních z kontrol provozoven společného stravování,
- nedostatcích v oblasti hygieny provozu a osobní hygieny,
- rizicích spojených s nesprávným zacházením s potravinami.
- V letním období byla komunikace zaměřena také na specifická sezónní rizika, například nesprávné skladování potravin.

Epidemiologická komunikace

V oblasti epidemiologie byla komunikace zaměřena zejména na:

- výskyt respiračních onemocnění,
- problematiku černého kašle,
- metodické postupy pro školská zařízení.

Důraz byl kladen na individuální posuzování případů a zajištění rovnováhy mezi ochranou zdraví a zachováním běžného provozu škol.

Institucionální rozvoj

V závěru roku 2024 došlo ke stabilizaci vedení úřadu.
Dne 11. prosince 2024 byl do funkce ředitele Hygienické stanice hlavního města Prahy jmenován JUDr. Mgr. Vladimír Možíšek, LL.M.
Tento krok vytvořil předpoklady pro další koncepční rozvoj instituce a posílení jejího transparentního fungování.

8. SPOLUPRÁCE A PARTNERSTVÍ

Hygienická stanice hlavního města Prahy při výkonu své činnosti úzce spolupracuje s orgány veřejné správy, odbornými institucemi i dalšími partnery v oblasti ochrany veřejného zdraví. Tato spolupráce je nezbytná pro zajištění efektivní ochrany zdraví obyvatel hlavního města a koordinovaný postup při řešení běžných i mimořádných situací.

Spolupráce s orgány veřejné správy
HSHMP v roce 2024 spolupracovala zejména s:
Ministerstvem zdravotnictví České republiky,
Magistrátem hlavního města Prahy,
městskými částmi hlavního města Prahy,
dalšími orgány státní správy a samosprávy.

Spolupráce byla zaměřena na:
koordinaci postupů v oblasti ochrany veřejného zdraví,
sdílení odborných informací,
řešení konkrétních situací v území.

Spolupráce se zdravotnickými a odbornými institucemi
HSHMP spolupracovala s odbornými institucemi, zejména:
zdravotnickými zařízeními,
Státním zdravotním ústavem,
odbornými pracovišti v oblasti veřejného zdraví.

Spolupráce probíhala především v oblasti:
epidemiologického dozoru,
laboratorních a odborných činností,
sdílení odborných poznatků a metodických postupů.

Spolupráce v rámci krizového řízení
HSHMP je součástí systému krizového řízení a aktivně spolupracuje se složkami integrovaného záchranného systému.

V roce 2024 spolupráce zahrnovala zejména:
- účast na krizových cvičeních,
- spolupráci při řešení mimořádných událostí,
- zapojení do krizových štábů a pracovních skupin.

Spolupráce se vzdělávacími institucemi a veřejností
HSHMP spolupracovala také se:
školami a školskými zařízeními,
vzdělávacími institucemi,
dalšími subjekty v oblasti prevence a podpory zdraví.

Tato spolupráce byla zaměřena zejména na:

- preventivní a edukační činnost,
- zvyšování zdravotní gramotnosti,
- podporu zdravého životního stylu.

Shrnutí

Spolupráce a partnerství představují klíčový předpoklad pro efektivní výkon činností HSHMP. V roce 2024 byla spolupráce realizována napříč širokým spektrem institucí a přispěla k zajištění koordinovaného postupu v oblasti ochrany veřejného zdraví.

9. ZÁVĚR

Rok 2024 znovu potvrdil význam Hygienické stanice hlavního města Prahy jako klíčového orgánu ochrany veřejného zdraví na území hlavního města.

HSHMP v průběhu roku zajišťovala rozsáhlou odbornou, dozorovou, správní i preventivní činnost napříč všemi oblastmi své působnosti. Vedle řešení aktuální epidemiologické situace a výkonu státního zdravotního dozoru se úřad soustředil také na ochranu zdraví při práci, bezpečnost potravin, kvalitu životního prostředí, ochranu zdraví dětí a mladistvých a zajištění krizové připravenosti.

Rok 2024 zároveň potvrdil rostoucí nároky kladené na oblast ochrany veřejného zdraví, a to jak z hlediska odbornosti, tak i potřeby efektivní mezioborové spolupráce a schopnosti pružně reagovat na nové výzvy a rizika.V závěru roku došlo ke stabilizaci vedení úřadu, která vytváří předpoklady pro další rozvoj jeho činnosti a posilování role HSHMP jako odborného partnera v oblasti ochrany veřejného zdraví.

HSHMP bude i nadále usilovat o odpovědný, odborný a efektivní výkon státní správy, který přispívá k ochraně zdraví obyvatel hlavního města Prahy.

10. VÝHLED DO ROKU 2025

V roce 2025 bude Hygienická stanice hlavního města Prahy nadále zajišťovat výkon státní správy v oblasti ochrany veřejného zdraví v plném rozsahu své působnosti.

Hlavní priority budou zaměřeny zejména na:

zajištění kontinuálního výkonu státního zdravotního dozoru ve všech odborných oblastech,
efektivní řešení epidemiologické situace a infekčních onemocnění,
ochranu zdraví obyvatel v oblasti životního a pracovního prostředí,
kontrolu bezpečnosti potravin a výrobků,
spolupráci s orgány veřejné správy a složkami integrovaného záchranného systému.

Současně bude důraz kladen na:

- stabilizaci personálních kapacit v odborných oblastech,
- zajištění odborné úrovně výkonu jednotlivých agend,
- zvyšování efektivity výkonu státní správy,
- rozvoj vnitřních procesů a řízení s cílem zvyšovat hospodárnost a účelnost fungování úřadu.

V návaznosti na další rozvoj činnosti bude posilována také oblast komunikace a preventivního působení, zejména s důrazem na srozumitelné a včasné informování veřejnosti.

Cílem je postupně posilovat vnímání HSHMP jako odborného partnera v oblasti ochrany veřejného zdraví, který vedle výkonu státního dozoru aktivně přispívá k podpoře zdraví a prevenci.

V návaznosti na vývoj v oblasti ochrany veřejného zdraví lze očekávat pokračující nároky na odbornou činnost, flexibilitu a připravenost reagovat na nové výzvy. Oblast komunikace a preventivního působení bude představovat jednu z důležitých oblastí dalšího rozvoje, zejména s ohledem na potřebu srozumitelného a dostupného informování veřejnosti.